"Rechtszaak natuur- en milieuorganisaties tegen Vlaams pesticidenbeleid is niet fair"

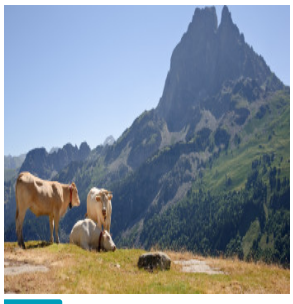
Dat Vlaanderen nog niets heeft ondernomen om het pesticidegebruik aan banden te leggen, zoals de natuur- en milieuorganisaties suggereren nu ze naar de rechter trekken, klopt niet. Op 15 jaar tijd is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in Vlaanderen gedaald met 40 procent. Ook enkel de boer als schuldige aanduiden, is niet fair. Dat schrijft UGent-professor Pieter Spanoghe, expert in gewasbeschermingsmiddelen, in een opiniestuk.

14 FEBRUARI 2023 – LAATSTE UPDATE 14 FEBRUARI 2023 14:59

Lees meer over:
gewasbescherming

Het nieuws dat de Bond Beter Leefmilieu, Natuurpunt, WWF, Velt en Dryade de Vlaamse regering inzake gewasbeschermingsmiddelensbeleid in gebreke stellen doen mijn wenkbrauwen fronsen. Dat de Vlaamse reglementering in hun ogen al meer dan tien jaar de Europese habitat- en pesticidenrichtlijn schendt, doet overkomen dat ons overheidsapparaat niet werkt. Vlaanderen moet instemmen met een effectenbeoordeling, reductie en verbod van het gebruik en wordt verzocht om spuitvrije zones van een paar kilometer rond kwetsbare gebieden in te stellen.

nieuws

Biolandbouw botst in Frankrijk op zijn limieten

4 FEBRUARI 2022

Frankrijk als gidsland?

Wie is er nu echt tegen het groene gedachtegoed waarvoor verschillende partijen staan? Wie is er nu gelukkig dat de wetenschap in staat is om aan te tonen dat in de lichaamssappen pesticiden aantoonbaar zijn? Ik alvast niet en met mij niemand, en zeker ook de landbouwer niet die met de vinger wordt gewezen. De wijze waarop het groene gedachtegoed door groeperingen wordt afgedwongen, zet me wel aan het denken. Frankrijk wordt als modelstaat naar voor geschoven. In Frankrijk is het risico op zelfmoord bij landbouwers 43 procent hoger dan bij de rest van de

Franse bevolking. De wijze waarop het debat rond pesticiden en landbouw in Frankrijk gevoerd wordt, laat er niemand onberoerd. De achteruitgang van insecten wordt meestal aanzien als een combinatie van stressoren en ja, landbouw is er één van. Maar zeker niet de enige in de dichtst bevolkte regio ter wereld waar beton het landschap siert en de insecten ’s nachts door verlichting wakker worden gehouden. Ook bij boeren in Frankrijk zal er stress zijn. De wijze waarop zij dagelijks als gifmengers in de media worden voorgesteld, zal zeker niet bijdragen tot hun gevoel van welzijn. Is het deze boodschap die zij die ooit de groene vrede predikten vandaag uitdragen? Een streefdoel waarmee op het einde van de rit de biolandbouw met een paar procenten toeneemt is mooi. Het niet bruuskeren maar stimuleren van duurzaam gebruik van pesticiden in conventionele landbouw, nog steeds de standaard in Vlaanderen, levert volgens mij in totaal wel een veel grotere winst op, zowel voor mens als voor milieu. Verantwoord omgaan met pesticiden, daar zet ik mij voor in.

Fytolicentie voor ouders?

Een journaliste zei me in een interview: “Mensen liggen niet wakker van de druk van pesticiden op de natuur, wat zij binnenkrijgen in hun lichaam is het enige wat telt”. Als er iets is wat ik mijn studenten leer, is dat de mond niet de enige toegangspoort van de pesticiden naar ons lichaam is. Dé opname van pesticiden gebeurt via onze huid. Inderdaad, pesticiden dringen als een zalf doorheen onze huid, een oppervlak dat gigantisch veel groter is dan de kleine opening van onze mond.
Waar ik me zorgen over maak, is de bestrijding van een plaag als bijvoorbeeld luizen. Ik kan me niet herinneren dat ik er in mijn jeugd ooit mee werd geconfronteerd. Vandaag is dat evenwel andere koek. Na elke schoolvakantie komt wel één van onze kinderen naar huis met de boodschap van de school: ‘ai, luisjes in de klas’. Ik vraag me dan telkens af hoe effectief ouders deze luizen te lijf gaan en of het vroeger met die oude middelen niet beter was. Zij drukten de plaag efficiënt de kop in; de snelle spreiding van luizen werd verhinderd en de vele behandelingen die vandaag worden herhaald waren overbodig.

> **“Als we de landbouwwet moeten naleven, moet het spoelwater van luizenshampoo worden opgevangen en als klein gevaarlijk afval naar het containerpark gebracht worden. Vandaag verdwijnt dat gewoon in de riolering**
>
> Pieter Spanoghe - professor gewasbescherming UGent

Ouders hebben niet zoals de landbouwer een licentie op zak voor het toepassen van pesticiden. Gaan zij er dan wel verantwoord mee om? Als zo vele kinderen zo vaak behandeld worden, is dan de druk op de mens en het milieu niet ontzettend hoog? Ons onderzoek toonde bijvoorbeeld aan dat het hoofdhaar na drie à vier keer wassen nog steeds aantoonbare hoeveelheden pesticiden bevatte. Het spoelwater van de shampoo moet zelfs, als we de landbouwwet naleven, worden opgevangen en naar het containerpark bij het klein gevaarlijk afval worden gebracht. Vandaag verdwijnt dat gewoon in de riolering.

Het is niet ondenkbaar als wij een paar weken met residu’s van luizenmiddelen in ons haar rondlopen dat deze ook door de hoofdhuid in het lichaam worden opgenomen. Dat een onderzoeksinstituut als VITO ze dan detecteert is niet vreemd. Is het bijgevolg correct om enkel de boer als schuldige te vernoemen? Wat bij de mens zo is, is zeker bij de dieren niet anders. Ook uw hond en kat laten na een behandeling met luizen of antivlooienmiddelen hun pootafdruk op mens en milieu na. De wens van een pesticidevrij Vlaanderen is dan ook een veel ruimer begrip dan enkel de huidige tunnelvisie gericht op landbouw.

> **Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zakte op 15 jaar tijd van 4.900 ton in 2004 naar 2.900 ton in 2019. Dat komt neer op een daling van ruim 40 procent**
>
> Pieter Spanoghe - professor gewasbescherming UGent

Van samenspraak naar tegenspraak?

De indruk wekken dat Vlaanderen sinds 2004 niets ondernam is niet correct. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zakte op 15 jaar tijd van 4.900 ton in 2004 naar 2.900 ton in 2019. Dat komt neer op een daling van ruim 40 procent. De actie 'Zonder is Gezonder' leidde steden en gemeenten naar een zo goed als nulgebruik in hun parken en openbare wegen. Nooit eerder gebruikten openbare besturen minder pesticiden dan vandaag. Stoom, borstels en branders vervingen spuitmachines. Groendiensten tonen aan de inwoners dat zij zonder gebruik van pesticiden het beheer van het openbaar domein aankunnen. Een echte slag die de groene belangengroepen binnenhaalden, was een paar jaar geleden het verbod op het huis- en tuingebruik van glyfosaat. Dit werd vervolgens uitgebreid naar een totaalverbod in 2020 van alle chemische onkruidverdelgingsmiddelen voor particulier gebruik.

nieuws

Milieubewegingen dagen Vlaamse regering voor rechter vanwege pesticidenbeleid

25 JANUARI 2023

De daling in gebruik van pesticiden door particulieren is niet onbelangrijk, maar ook de landbouw hinkte niet achterop. Voor wat het toelaten of verbieden van pesticiden op onze markt betreft moet de Vlaamse overheid naar de Belgische luisteren. Dat zijn de afspraken. De wetgeving rond gewasbeschermingsmiddelen kent immers verschillende bevoegde organen waaronder ook Europa. De reden waarom we de hiervoor vermelde cijfers kunnen voorleggen zijn de federale reductieplannen (FRPP) die voor pesticiden werden ontrold.

De toepassing, in 2012, van de Europese richtlijn voor een duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, heeft geleid tot de creatie van een doorgedreven nationaal reductieplan voor pesticiden (NAPAN). NAPAN staat voor 'Nationaal Actie Plan, Plan d’Action National' en wordt geadviseerd door verschillende belangengroepen. Aangezien de groene belangengroepen een zetel hebben in deze raad en aangezien deze belangengroepen in het verleden door deze raad gehoord werden, lijkt NAPAN met de huidige zet van de groene belangengroepen vandaag, te evolueren van samenspraak naar tegenspraak. Ik neem immers aan dat de Vlaamse overheid in het verweer zal gaan. Zij kan en zal aantonen dat zij de voorbije jaren grote stappen op vlak van effectenbeoordeling van pesticiden zette en mens en natuur beschermt. Ja, dit kan uiteraard steeds beter, maar het resultaat van vandaag mogen we niet ontkennen.

Natuur of beton?

Tot slot blijf ik enorm bekommerd over het ethisch aspect van dit soort acties die vanuit het buitenland komen binnengewaaid en we klakkeloos na-apen. Willen wij morgen in Europa nog eten van de korte keten op ons bord krijgen? Of laten wij dat liever uit de derde wereld voor ons overvliegen, terwijl de mensen aldaar misschien ook dromen over duurzame én lokale landbouw. Zal de wereld volgen als wij straks in Vlaanderen met BBL, Greenpeace, Natuurpunt, WWF, Velt en Dryade het voorbeeld geven? We hoeven inderdaad niet te wachten en het kan hier een paradijs worden.

Of de natuur zoals die er honderden jaren geleden bij stond, de vrijgekomen landbouwruimte zal overnemen, valt echter te betwijfelen. Aan de kern van de zaak wordt mijns inziens niet geraakt. We wonen in de drukst bevolkte regio ter wereld en dat laat zijn stempel na. We hoeven ons hier niet bij neer te leggen maar de open ruimte verdwijnt in Vlaanderen aan een snelheid die te vergelijken is met het kappen en branden van het Amazonewoud in Brazilië. Onze betonboeren ruimen geen plaats voor ambachtelijke landbouw. De wensen van mensen voor sport en recreatie die met mekaar verbonden worden door grond verslindende snelwegen geven nauwelijks ademruimte. Het straffe is dat elkeen ervan overtuigd is dat zijn wens naar gebruik van ruimte de meest verantwoorde is in een streven naar een duurzame samenleving.

Met dit opiniestuk wil de auteur een bijdrage leveren aan het maatschappelijk debat. De auteur schrijft in eigen naam en is verantwoordelijk voor de inhoud van de tekst.

De Auteur

Professor Pieter Spanoghe is expert gewasbescherming en verbonden aan de UGent.

Uitgelicht

"Angstberichten over gewasbescherming doen ons evolueren naar een landbouw buiten Europa"

Opinie

Uit een recent onderzoek van het Pesticide Action Network (PAN), bleek dat er steeds meer gewasbeschermingsmiddelen op fruit worden aangetroffen en dat België tot de grootgebr...

9 OKTOBER 2022

Lees meer

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws

---

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy

Webdesign by Code d'Or